

23. 11. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Může povinná osoba dle AML zákona kopírovat občanský průkaz a cestovní doklad klienta bez jeho prokazatelného souhlasu?

V praxi v oblasti boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu tzv. povinné osoby často řeší otázku, zda mohou pro účely identifikace a kontroly klienta pořídit kopii jeho občanského průkazu nebo cestovního dokladu bez souhlasu klienta, či pouze s jeho (písemným) souhlasem. Nový metodický pokyn Finančního analytického úřadu („FAÚ“) nyní v tomto ohledu vyjasňuje výklad zákona č. [253/2008](#) Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů („AML zákon“), a podstatně usnadňuje praxi povinným osobám.

Podle § 8 odst. 9 AML zákona je klient povinen poskytnout povinné osobě pro účely identifikace informace, které jsou k jejímu provedení nezbytné, včetně předložení příslušných dokladů. Takovým dokladem je i průkaz totožnosti, jímž se dle § 4 odst. 6 AML zákona rozumí doklad vydaný orgánem veřejné správy, v němž je uvedeno jméno a příjmení, datum narození a z něhož je patrná podoba, popřípadě i jiný údaj umožňující identifikovat osobu, která doklad předkládá, jako jeho oprávněného držitele. V praxi jde nejčastěji právě o občanský průkaz nebo cestovní doklad (cestovní pas) klienta. Podle § 8 odst. 9 AML zákona může povinná osoba pro účely tohoto zákona pořizovat kopie nebo výpisy z předložených dokladů.

Vedle AML zákona však platí ustanovení § 15a odst. 2 zákona č. [328/1999](#) Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů, resp. § 2 odst. 3 zákona č. [329/1999](#) Sb., o cestovních dokladech, ve znění pozdějších předpisů, jež zakazují pořizování kopií občanského průkazu nebo cestovního dokladu bez (prokazatelného) souhlasu jeho držitele.

Uvedený nesoulad mezi citovanými zákony je proto příčinou praktické otázky, zda povinná osoba dle AML zákona musí mít ke kopírování občanského průkazu nebo cestovního dokladu klienta jeho (prokazatelný) souhlas. FAÚ nejprve vydal k této otázce dne 13. února 2017 stanovisko [\[1\]](#), v němž uzavřel, že zákony o občanských průkazech a o cestovních dokladech jsou zvláštními zákony ve vztahu k AML zákonu, a proto může povinná osoba pořídit kopii průkazu totožnosti klienta pouze s jeho (prokazatelným – tedy v praxi písemným) souhlasem. V praxi tedy povinné osoby často připojovaly k pořízené kopii průkazu totožnosti písemnou doložku o souhlasu klienta s pořízením této kopie.

Dne 5. října 2020 však FAÚ vydal ke kopírování průkazu totožnosti podle AML zákona nový metodický pokyn č. 8 (č. j. FAU-89190/2020/031), [\[2\]](#) kterým přehodnotil svou dosavadní interpretaci AML zákona a kterým výslovně zamýšlí „*usnadnit povinným osobám používání ustanovení AML zákona, která upravují kopírování průkazů totožnosti, odstranit obtíže ohledně jejich výkladu, jež v praxi vznikají.*“

FAÚ v metodickém pokynu č. 8 nově uzavírá, že AML je zvláštním zákonem ve vztahu k zákonům o občanských průkazech a o cestovních dokladech, a proto „*povinná osoba může občanské průkazy a cestovní doklady pro účely AML zákona (a pouze pro tyto účely) kopírovat i bez prokazatelného souhlasu toho, komu byly vydány.*“ **V praxi to znamená, že pořízení kopie občanského průkazu nebo cestovního dokladu klienta bude možné pouze na základě jeho ústního souhlasu nebo dokonce pouze na základě jeho konkludentního souhlasu (vyjádřeného např. pouhým předáním dokladu povinné osobě).**

FAÚ dále uzavírá, že souhlas klienta může být nejen neprokazatelný, ale nemusí být dokonce ani svobodný ve smyslu obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR).[\[3\]](#) **Jinými slovy, dle metodického pokynu FAÚ povinná osoba může podmínit poskytnutí služeb klientovi tím, že klient nejdříve poskytne povinné osobě souhlas s pořízením kopie průkazu totožnosti.**

Závěry FAÚ ostatně potvrzuje i v současnosti projednávaná novela AML zákona.[\[4\]](#) Podle novelizovaného znění § 8 odst. 9 AML zákona má být povinná osoba od 1. ledna 2021 oprávněna pro účely tohoto zákona pořizovat kopie nebo výpisy z předložených dokladů a zpracovávat takto získané informace k naplnění účelu tohoto zákona výslovně „*bez souhlasu klienta*“.

Na druhé straně však dle FAÚ dodává, že za současného právního stavu ani po novele AML zákona nebude možné pořídit kopii průkazu totožnosti klienta proti jeho vůli nebo bez jeho vědomí. To však bude možné řešit výše zmíněnou možností povinné osoby podmínit poskytnutí služby udělením souhlasu s poskytnutím průkazu totožnosti.

Z pohledu praxe lze nový metodický pokyn č. 8 FAÚ uvítat, neboť lépe než dosavadní stanovisko z roku 2017 odpovídá smyslu a účelu AML zákona a nepochybně významně usnadní povinným osobám provádění identifikace a kontroly klientů. Povinným osobám lze více než doporučit, aby se s novým metodickým pokynem FAÚ č. 8 seznámily a přizpůsobily mu svou praxi v oblasti boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

Mgr. et Mgr. Filip Murár,
Advokát / Senior Associate

GLATZOVA & Co.

[GLATZOVA & Co., s.r.o.](#)

Betlémský palác,
Husova 5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 401 440
Fax: +420 224 248 701
e-mail: office@glatzova.com

[\[1\]](#) K dispozici >>> [zde](#).

[\[2\]](#) K dispozici >>> [zde](#).

[\[3\]](#) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES.

[4] Sněmovní tisk č. 909, v současnosti schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu a postoupen Senátu Parlamentu, k dipozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)